

– Vit kunnu øll blíva vllleidd, og um vit ikki kunnu síggja tað í eyguni, so verða vit kanska nettupp vllleidd, sigur Olaf Jóhannessen

MYNDIR: ULRIK JANTZEN / DAS BÜRO

fingu tey aftur trúnnu á Týskland, og at tey saman kundu byggja landið upp aftur.

Eichmann mótur konu síni um hetta mundið, og skjótt verður hon ein hollur stuðul, tá hann ferð eftir ferð fær betur starv. Alt tykist so gott, at hvørki Eichmann og enn minni kona hansara, steðga sær á og hyggja rundan um seg fyri at vita hvat tað er, sum hendir. Í leikinum, kann Eichmann tykjast eitt sindur býttur, tí hann ikki sær hvat tað er sum hendir rundanum hann. Hann fær uppgávur og loysir tær so væl, at uppgávurnar hvørja ferð gerast fleiri og alsamt týðningarmiklari.

– Leikurin er ikki ein søguligur leikur sum so. Sannroyndirnar eru sjálvandi í ordan, men tað sum Adam Price hevur verið mest upptikin av, tað er, hvat tað er, sum fær eitt menniskja at gera tað, sum Eichmann gjørdi. Og kunnu vit bara fordøma tað, ella hvussu. Um hann lýsir eitt ódjór, ein fana, so kunnu vit sum áskoðari bara sita og siga, at handa mannin kunnu vit ikki samanbera okkum við. Um tú harafturímóti lýsir eitt menniskja, í hvussu er sum Adam vil, so fær tað okkum kanska at seta spurnartekin við okkum sjálvi, nær siga vit frá í ymsum støðum, og nær fara vit ov langt.

Einfaldi óndskapurin

Hannah Arendt lýsir einfalda óndskapin sum nakað, Eichmann ikki sjálvur stýrði. Hann var hvørki sjúkur ella

jødahatari. Einasta skuldin hann bar, var at røkta arbeiðið hjá sær.

– At byrja við trúgvi eg, at hann er forførdur av tankanum aftanfyri nasismuni, og so blívur hann... altso hann er naivur uppá nógvar mátar, hann sær ikki tað politisku magtina, sum liggur aftanfyri. Hjá honum snýr tað seg um at verða fluttur fram og at koma hægri upp í skipanina. Tað er ikki serliga umhugsað. Hann ger sítt arbeiði, hann dugir øgiliga væl at organisera, og tað er líkasum tað, hann kastar seg útyvir, sigur Olaf Jóhannessen.

– Í rættinum í Ísrael noktar hann seg sekan. Hann sigur, at hann bara var eitt lítið tannhjól í einari stórari maskinu, so hann noktar at taka ábyrgd fyri alt.

Tó leggur hann at enda aftrat, at um jødarnir hava brúk fyri at geva onkrum skyldina, so er tað í lagi, so kann hann vera teirra sonoffur.

Hevur tú samkenslu við Eichmann?

– Altso eg haldi, at Eichmann er ein brotsmaður, og hann hevur nakrar ræðuligar brotsgerðir á sínari samvitsku, sum hann skal straffast fyri. Eg havi samkenslu við honum sum menniskja, altso skilt á tann hátt, at vit kunnu øll blíva vllleidd, og um vit

ikki kunnu síggja tað í eyguni, so verða vit kanska nettupp vllleidd. Uppá tann mátan havi eg samkenslu við honum, men annars ikki samkenslu sum so.

Í leikinum er kona Eichmann ein ímynd av tí týska fólkinum, sum letur seg vllleidda av ideologiini. Tey halda, at týska fólkið er nakað heilt serligt, og at tey arbeiða fyri einari góðari sak. Hóast tað eru fleiri, sum settu seg upp ímóti nasismuni, enn mann heldur, so varð fólkið forført og logið fyri. Eitt nú heldur kona Eichmann, at maður hennara syrgir fyri, at jødarnir koma gott avstað úr Týsklandi til tað betra staðið, sum teimum er ætlað.

Sunnudagin 9.november er síðsta sýning av Samtale før døden, og Olaf Jóhannessen er longu farin undir venjingarnar til næsta leikin, sum verður frumframsýndur 29.november. Aftur verður leikurin sýndur á Betty Nansen Teater, og hann verður verandi í Nasitýsklandi.

– Leikurin eitur Mefisto og snýr seg um ein av teimum størstu sjónleikarunum í Týsklandi, Gustav Gründgens. Hann var sjónleikari áðrenn Týskland varð yvirtikið av nasistunum og var bara verandi. Hann kom undir veingirnar á Hermann Göring, næstkommanderandi hjá Hitler, sum var mentamálaráðharri. Hetta fekk luft undir veingirnar á Gründgens, og hann fekk eina stóra karrieru og bleiv leikhússtjóri í Berlin, sigur Olaf Jóhannessen.